

Ауыл шаруашылық өсімдіктері іріктемелері
мен жануарлардың қолтұқымдарын
жақсартуға бағытталған селекция әдістері

10.2.5.1 селекция әдістері арқылы ауыл
шаруашылық өсімдіктері мен жануарлардың
қолтұқымдарын жақсарту тәсілдердің зерттеу

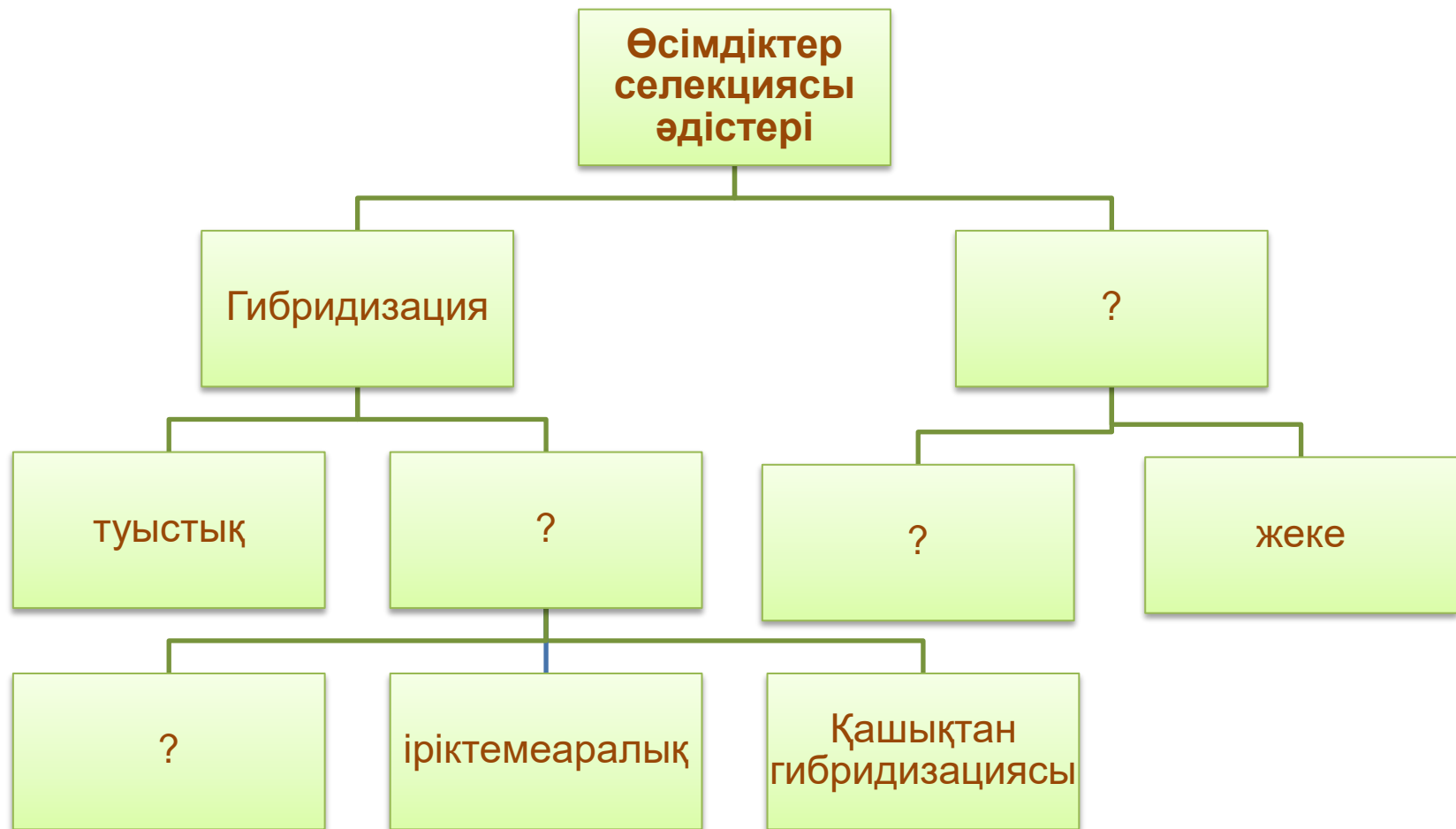
Қызанақтың алуан түрлілігінің себебі неде?

Өсімдіктер селекциясы

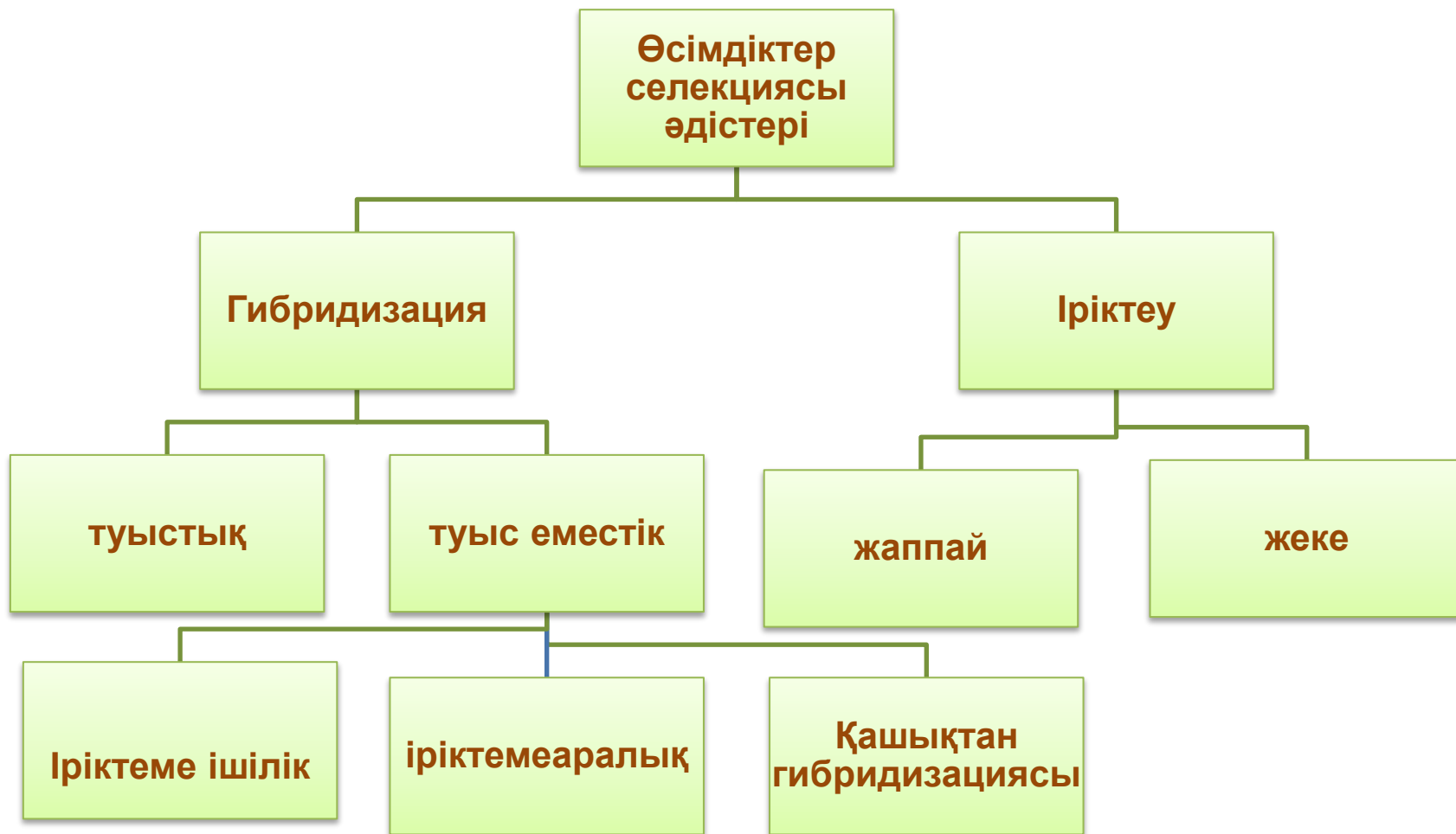
- Өсімдік іріктемелері мен гибридтерін шығарудағы негізгі мақсат – өсімдіктің өнімділігін, аязға, қуаңшылыққа төзімділігін арттырып, аурулар мен зиянкестерге қарсы тұру қабілетін күшейту, т.б

Өсімдіктер селекциясы әдістері

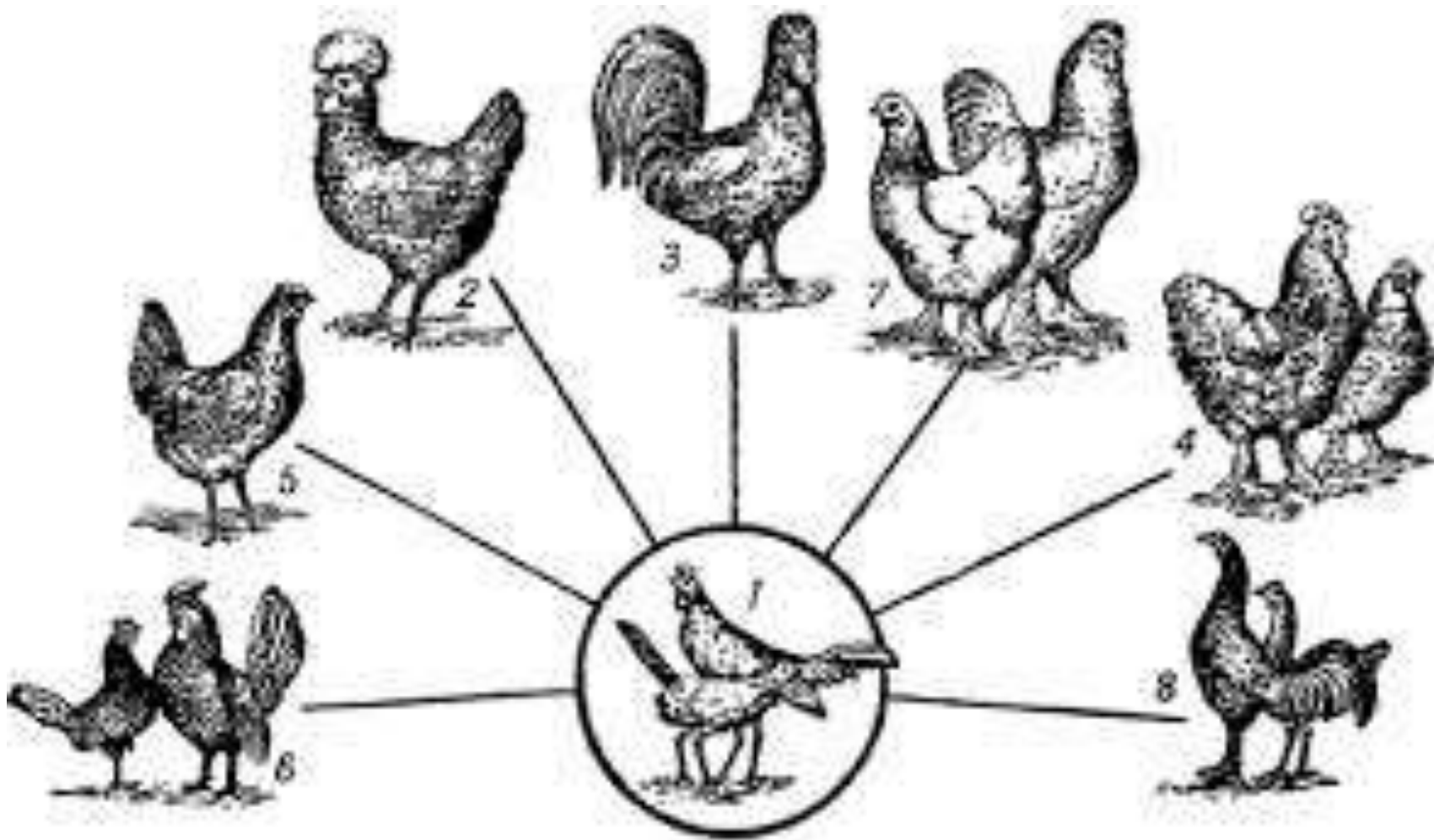

Тапсырма: Сызбадағы бос орындарды толтыр

Өсімдіктер селекциясы әдістері

Жануарлар селекциясы

Жануарлар селекциясы

- жануарлар тек жыныстық жолмен ғана көбейеді;
- жануарларда ұрпақ саны көп бола бермейді;
- әрбір жекек даралардың өзінің селекция үшін маңызы болуы мүмкін.

Жануарлар селекциясының негізгі бағыттары

Жануарлардың өнімділігі сапасын арттыру.

Экономикалық жағынан тиімдірек жануарлардың тұқымдарын қарқынды түрде шығару.

Жануарлардың ауруларға қарсы тұру қабілеттерін арттыру.

Жануарлар селекциясының әдістері

- Шаруашылыққа бейімдеу
- Таңдау
- Гибридизация

Жануарлар селекциясы

Инбридинг

туыстық
будандастыру

Аутбридинг

туыс еместік
будандастыру

Өсімдік шаруашылығында қолданылатын негізгі әдістер:

- инбридинг;
- полиплоидия;
- жасанды мутагенез;
- қашықтықтан будандастыру және т.б.

Өсімдіктер селекциясы

Гибридизация

туыстық

туыстық
емес

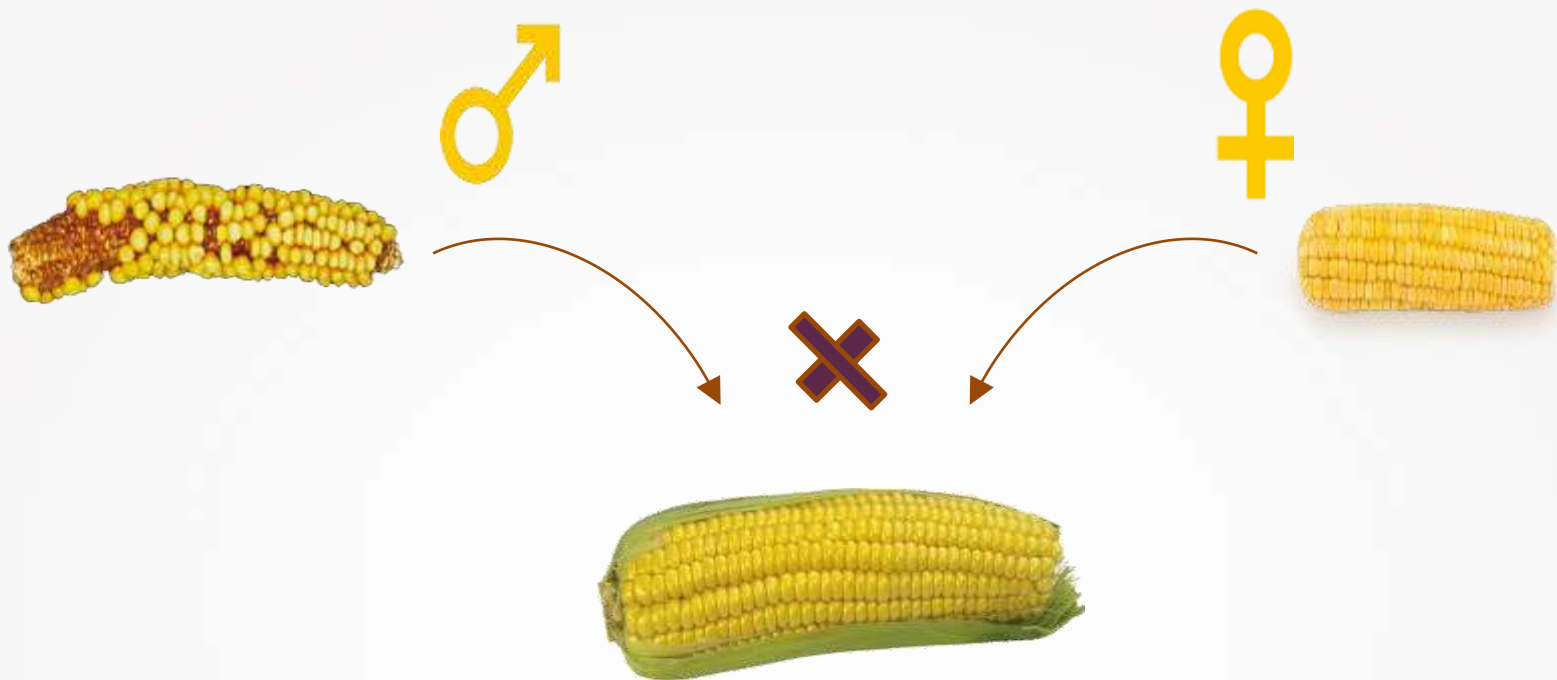
Іріктеу

жаппай

жеке

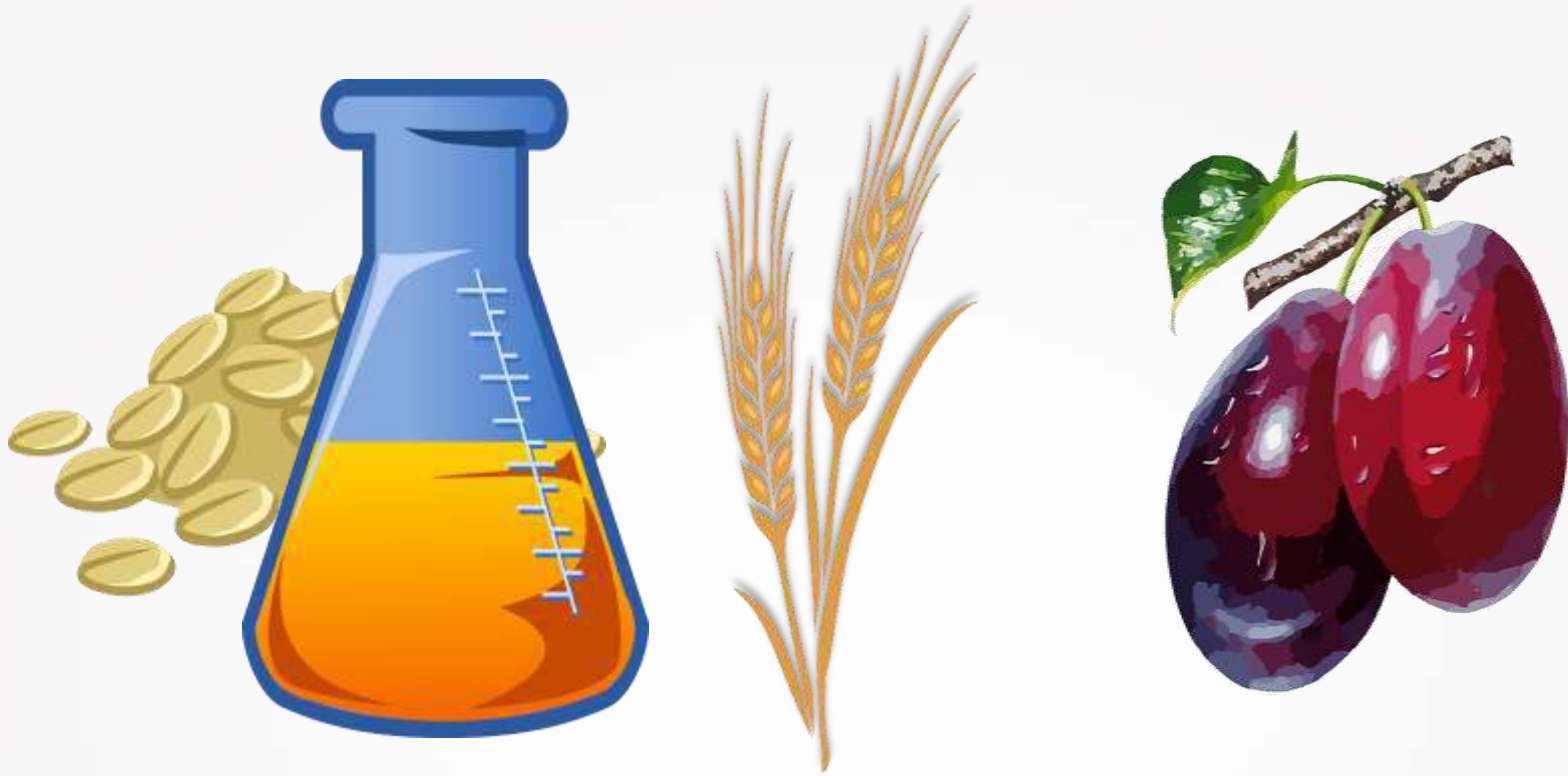
Жаппай және жеке сұрыптаулар өсімдіктерді қол жетімді тұрғындардан қажетті сипаттамалармен бөлуге мүмкіндік береді.

Гетерозис әсері - бірнеше таза ұрпақтың пайда болуы болып табылады, гетерозис әсердің нәтижелері гибриді тұқымдарды өндіруге арналған желілерді таңдауға мүмкіндік береді.

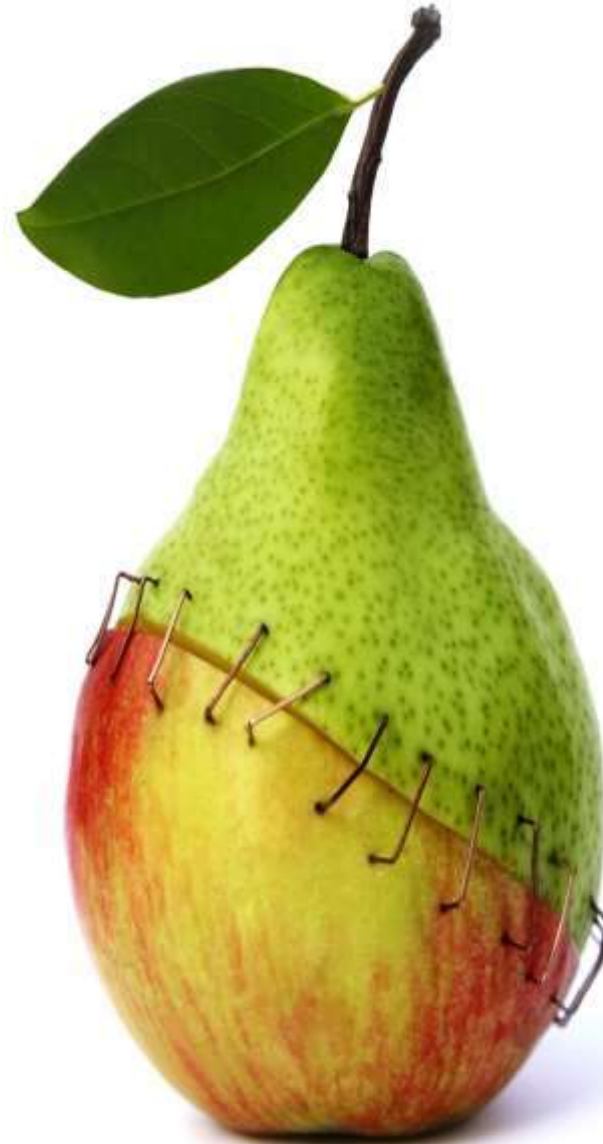

Табиғи мутагенез, полиплоидты тудыратын - хромосомалардың санының көбеюі ұзақ уақыт бойы сұлы, картоп, бидай, жеміс-жидек, сәндік және басқа дақылдардың асыл тұқымды іріктемелерін алуда қолданылған.

Жасанды мутагенез - әртүрлі мутагендердің өсімдіктеріне әсер ету арқылы пайда болады, бұл жасуша бөлінуінде ұршық жіптердің бұзуына ықпал етеді.

Қашықтан
гибридизация
көмегімен түрлі
түрлердің немесе
туыстардың белгілерін
біріктіретін өсімдіктерді
алуға болады.

Тапсырма

- §97 тақырыпты оқу;
- «Селекция, іріктеме, қолтұқым, штамм» ұғымдарына анықтама беру;
- №2 кестені толтыру, 137-бет;